

USTAWA

z dnia 18 lutego 1994 r.

o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Dział I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. Funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej, zwanym dalej „funkcjonariuszami”, zwolnionym ze służby, przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin — w razie śmierci żywiciela.

Art. 2. W ramach zaopatrzenia emerytalnego przysługują na zasadach określonych w ustawie:

- 1) świadczenia pieniężne:
 - a) emerytura policyjna,
 - b) policyjna renta inwalidzka,
 - c) policyjna renta rodzinna,

- d) dodatki do emerytury lub renty,

- e) zasiłek pogrzebowy,

- 2) inne świadczenia i uprawnienia:

- a) świadczenia lecznicze,

- b) świadczenia socjalne,

- c) prawo do lokalu mieszkalnego albo do pomocy w budownictwie mieszkaniowym.

Art. 3. 1. Użyte w ustawie bez bliższego określenia pojęcia oznaczają:

- 1) emerytura — emeryturę policyjną przyznaną funkcjonariuszom,

- 2) emeryt — emeryta policyjnego,

- 3) renta inwalidzka — policyjną rentę inwalidzką przyznaną funkcjonariuszom,

- 4) renta rodzinna — policyjną rentę rodzinną,

- 5) rencista — rencistę policyjnego,
- 6) renta — policyjną rentę inwalidzką i policyjną rentę rodzinną,
- 7) wysługa emerytalna — okresy służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej i im równorzędne, łącznie z okresami, o których mowa w art. 14 i 16,
- 8) uposażenie — uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym i nagrodą roczną, należne funkcjonariuszowi stosownie do przepisów o uposażeniu i nagrodach funkcjonariuszy,
- 9) najniższa emerytura lub renta — kwotę najniższej emerytury lub renty wynikającą z przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 10) okresy składkowe i nieskładkowe — okresy uregulowane w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Emerytem policyjnym jest funkcjonariusz zwolniony ze służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, który ma ustalone prawo do emerytury policyjnej.

3. Rencistą policyjnym jest funkcjonariusz zwolniony ze służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej, który ma ustalone prawo do policyjnej renty inwalidzkiej.

Art. 4. Okresy służby funkcjonariuszy, którzy nie nabywają prawa do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy, oraz służby określonej w art. 13 ust. 2 uważa się za okres składkowy w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 5. 1. Podstawę wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej stanowi uposażenie należne funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku.

2. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej w służbie kandydackiej stanowi uposażenie przewidziane dla najniższego stanowiska służbowego według średniej stawki przewidzianej dla najniższej grupy uposażenia zasadniczego i dodatku za posiadany stopień służbowy, z miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie funkcjonariusza ze służby.

Art. 6. 1. Emerytury i renty podlegają waloryzacji w takim samym stopniu i terminie, w jakim następuje wzrost uposażenia funkcjonariuszy pozostających w służbie i zajmujących analogicznie zaszerogowane stanowiska.

2. Waloryzację emerytur i rent przeprowadza się nie później niż w ciągu trzech miesięcy od wprowadzenia obligatoryjnych zmian w uposażeniu funkcjonariuszy.

3. Ministrowie Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady waloryzacji emerytur i rent.

Art. 7. W razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w niniejszej ustawie z prawem do emerytury lub renty przewidzianych w innych przepisach, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną. Wybór emerytury lub renty przewidzianych w innych przepisach nie pozbawia osoby uprawnionej innych świadczeń i uprawnień przysługujących emerytom lub rencistom policyjnym.

Art. 8. 1. Funkcjonariuszom oraz członkom rodzin pozostałym po zmarłych funkcjonariuszach, jeżeli osoby te

wskutek szczególnych okoliczności nie nabyły prawa do zaopatrzenia emerytalnego przewidzianego w ustawie, odpowiednio Ministrowie Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, mogą przyznać w drodze wyjątku zaopatrzenie emerytalne w wysokości nie przekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie.

2. Członkom rodzin pozostałym po osobach, którym przyznano emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie ust. 1, organ emerytalny przyznaje rentę rodzinną na ich wniosek, jeżeli spełniają warunki określone w ustawie.

3. Ministrowie Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości przedstawiają Prezesowi Rady Ministrów w terminie do dnia 15 stycznia każdego roku informację o świadczeniach przyznanych w drodze wyjątku w roku poprzednim.

Art. 9. Do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy oraz uprawnionych członków ich rodzin stosuje się odpowiednio przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin w zakresie wypłaty świadczeń osobom uprawnionym do rent z instytucji zagranicznych.

Art. 10. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy nie przysługuje funkcjonariuszowi, który został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych za przestępstwo, które zostało popełnione przed zwolnieniem ze służby.

Art. 11. W sprawach nie uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, Kodeksu postępowania administracyjnego oraz przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Dział II

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Rozdział 1

Emerytura policyjna

Art. 12. Emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub w Służbie Więziennej.

Art. 13. 1. Jako równorzędne ze służbą w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i w Służbie Więziennej traktuje się:

- 1) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Policji państwowej, organów bezpieczeństwa państwa, porządku i bezpieczeństwa publicznego, z wyjątkiem służby określonej w ust. 2,
- 2) służbę wojskową uwzględnianą przy ustalaniu prawa do emerytury wojskowej,
- 3) okresy służby w charakterze funkcjonariusza Służby Ochrony Kolei, jeżeli funkcjonariusz przeszedł bezpośrednio do służby w Milicji Obywatelskiej lub w Służbie Więziennej w terminie do dnia 1 kwietnia 1955 r.,
- 4) okresy zatrudnienia lub służby w zawodowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej i nauki w szkołach pożarniczych, w charakterze członka Korpusu Technicznego Pożarnictwa, a także funkcjonariusza pożarnictwa w terminie do dnia 31 stycznia 1992 r.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do służby w latach 1944—1956 w charakterze funkcjonariusza organów bezpieczeństwa państwa, porządku i bezpieczeństwa publicznego, jeżeli przy wykonywaniu czynności służbowych funk-

cjonariusz popełnił przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości lub naruszające dobra osobiste obywatela i za to został zwolniony dyscyplinarnie, umorzono wobec niego postępowanie karne ze względu na znikomy lub nieznaczny stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu lub został skazany z winy umyślnej prawomocnym wyrokiem sądu.

Art. 14. 1. Emerytowi, który po zwolnieniu ze służby pracował w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, dolicza się, na jego wniosek, okres tego zatrudnienia do wysługi emerytalnej, jeżeli:

- 1) emerytura wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru,
- 2) ma co najmniej 20 lat służby oraz
- 3) ukończył 55 lat życia — mężczyzna i 50 lat życia — kobieta albo stał się inwalidą.

2. Warunek określony w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy emeryta, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą.

3. Jeżeli emeryt pracował w niepełnym wymiarze czasu pracy, okresy tego zatrudnienia dolicza się do wysługi emerytalnej po odpowiednim ich przeliczeniu na okres zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy.

4. Za każdy rok okresu zatrudnienia zaliczonego do wysługi emerytalnej w myśl ust. 1 i 2 emeryturę zwiększa się o 1,3% podstawy jej wymiaru.

Art. 15. 1. Emerytura wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta o:

- 1) 2,6% podstawy wymiaru — za każdy dalszy rok tej służby oraz nie więcej niż za trzy lata okresów składkowych poprzedzających służbę,
- 2) 1,3% podstawy wymiaru — za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o którym mowa w pkt 1,
- 3) 0,7% podstawy wymiaru — za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

2. Emeryturę podwyższa się o:

- 1) 2% podstawy wymiaru za każdy rok służby pełnionej bezpośrednio w charakterze nurków i płetwonurków oraz w zwalczaniu fizycznym terroryzmu,
- 2) 1% podstawy wymiaru za każdy rok służby pełnionej bezpośrednio:
 - a) w składzie personelu latającego na samolotach i śmigłowcach,
 - b) w składzie załóg nawodnych jednostek pływających,
 - c) w charakterze skoczków spadochronowych i saperów,
 - d) w służbie wywiadowczej za granicą,
- 3) 0,5% podstawy za każdy rok służby pełnionej w warunkach szczególnie zagrażających życiu i zdrowiu.

3. Emeryturę podwyższa się o 0,5% podstawy wymiaru za każdy rozpoczęty miesiąc pełnienia służby na froncie w czasie wojny oraz w strefie działań wojennych.

4. Emeryturę podwyższa się o 15% podstawy wymiaru emerytowi, którego inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą.

5. Przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości okresy, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki podwyższania emerytury, o których mowa w ust. 2 i 3.

Art. 16. 1. Funkcjonariuszom, którzy spełniają warunki określone odpowiednio w art. 12, zalicza się do wysługi emerytalnej posiadane przed wstąpieniem do służby okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. Do wysługi emerytalnej zalicza się również okresy pozbawienia wolności i odbywania kary pozbawienia wolności w przypadku, gdy funkcjonariusz został uniewinniony albo postępowanie karne zostało umorzono, w tym również warunkowo.

Art. 17. W razie zbiegu prawa do podwyższenia emerytury z kilku tytułów za ten sam okres, podwyższenie przysługuje tylko z jednego tytułu; nie dotyczy to podwyższenia, o którym mowa w art. 15 ust. 4.

Art. 18. 1. Kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków rodzinnego, pielęgnacyjnego, dla sierot zupełnych, kombatanckiego i za tajne nauczanie nie może przekraczać 75% podstawy wymiaru emerytury. W przypadku zwiększenia emerytury, o którym mowa w art. 15 ust. 4, kwota emerytury nie może przekraczać 80% podstawy wymiaru emerytury.

2. Kwota emerytury lub renty bez uwzględnienia dodatków, o których mowa w ust. 1, nie może być niższa od kwoty najniższej emerytury lub renty.

Rozdział 2

Renta inwalidzka

Art. 19. Renta inwalidzka przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który stał się inwalidą wskutek stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu:

- 1) w czasie pełnienia służby albo
- 2) w ciągu 18 miesięcy po zwolnieniu ze służby, jeżeli inwalidztwo jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie,
- 3) w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, jeżeli inwalidztwo jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.

Art. 20. 1. Ustala się trzy grupy inwalidztwa funkcjonariuszy całkowicie niezdolnych do służby:

- 1) I grupę — obejmującą całkowicie niezdolnych do pracy,
- 2) II grupę — obejmującą częściowo niezdolnych do pracy,
- 3) III grupę — obejmującą zdolnych do pracy.

2. W zależności od przyczyny powstania inwalidztwa pozostaje ono w związku lub nie pozostaje w związku ze służbą.

3. Inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą, gdy powstało wskutek:

- 1) zranienia, kontuzji lub innych obrażeń doznanych w czasie wykonywania obowiązków służbowych,
- 2) wypadku pozostającego w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- 3) chorób zakaźnych panujących w miejscu służbowego pobytu funkcjonariusza,
- 4) chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby,
- 5) chorób i schorzeń, które istniały przed przyjęciem do służby, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie

trwania służby wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach.

4. Ministrowie Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości, każdy w zakresie swego działania, ustalą, w porozumieniu z Ministrami Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Pracy i Polityki Socjalnej, wykazy chorób i schorzeń określonych w ust. 3 pkt 4 i 5 oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia.

5. Inwalidztwo nie pozostaje w związku ze służbą, jeżeli:

- 1) powstało z innych przyczyn niż określone w ust. 3,
- 2) jest następstwem wypadku lub choroby, których wyłączną przyczyną było udowodnione przez jednostkę organizacyjną właściwego resortu umyślne lub rażąco niedbałe działanie albo zaniechanie funkcjonariusza naruszające obowiązujące przepisy lub rozkazy, jeżeli jego przełożeni zapewnili warunki odpowiadające tym przepisom i rozkazom i sprawowali we właściwy sposób nadzór nad ich przestrzeganiem, a funkcjonariusz posiadał potrzebne umiejętności do wykonywania określonych czynności i rozkazów i był należycie przeszkolony w zakresie ich znajomości,
- 3) jest następstwem wypadku, którego wyłączną przyczyną było zachowanie się funkcjonariusza spowodowane nadużyciem alkoholu,
- 4) zranienie, kontuzja, obrażenia lub choroba zostały spowodowane przez funkcjonariusza rozmyślnie.

Art. 21. 1. O inwalidztwie funkcjonariuszy i związku tego inwalidztwa lub śmierci ze służbą orzekają komisje lekarskie podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

2. Orzeczenie komisji lekarskiej wraz z uzasadnieniem doręcza się zainteresowanemu oraz właściwemu organowi emerytalnemu.

3. Od orzeczenia komisji lekarskiej przysługuje zainteresowanemu oraz organowi emerytalnemu odwołanie do komisji lekarskiej wyższego stopnia w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Minister Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrami Zdrowia i Opieki Społecznej, Pracy i Polityki Socjalnej oraz Sprawiedliwości, określa, w drodze rozporządzenia, zasady orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy, emerytów i rencistów, tryb postępowania i właściwość komisji lekarskich w tych sprawach, a także sposób przeprowadzania kontrolnych badań lekarskich oraz wzywania inwalidów na te badania.

Art. 22. 1. Renta inwalidzka wynosi dla inwalidów zaliczonych do:

- 1) I grupy — 80%,
- 2) II grupy — 70%,
- 3) III grupy — 40%

— podstawy wymiaru bez uwzględnienia dodatków, o których mowa w art. 18 ust. 1.

2. Rentę inwalidzką zwiększa się o 10% podstawy wymiaru inwalidom, których inwalidztwo powstało wskutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami bądź warunkami tej służby, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze.

Rozdział 3

Renta rodzinna

Art. 23. 1. Renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny:

- 1) funkcjonariusza zmarłego albo zaginionego w czasie pełnienia służby,
- 2) funkcjonariusza zmarłego w ciągu 18 miesięcy po zwolnieniu ze służby, jeżeli śmierć nastąpiła wskutek urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie, albo w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, jeśli śmierć nastąpiła wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby,
- 3) zmarłego emeryta lub rencisty policyjnego.

2. Za uprawnionych członków rodziny zmarłego emeryta lub rencisty policyjnego uważa się również członków rodziny funkcjonariusza zmarłego po zwolnieniu ze służby, jeżeli w dniu śmierci spełniał on warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej, chociażby jego prawo do zaopatrzenia nie zostało jeszcze ustalone.

Art. 24. Renta rodzinna przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, z tym że:

- 1) w razie śmierci albo zaginięcia funkcjonariusza, rentę rodzinną wymierza się od renty inwalidzkiej I grupy, jaka przysługiwałaby temu funkcjonariuszowi w dniu śmierci albo zaginięcia, bez uwzględnienia dodatku pielęgnacyjnego; przepis art. 22 ust. 2 stosuje się odpowiednio,
- 2) o niezdolności do pracy i stopniu tej niezdolności uprawnionych członków rodziny orzeka komisja do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, określona w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 3) jeżeli śmierć funkcjonariusza pozostająca w związku ze służbą jest następstwem czynu karalnego, przy wypłacaniu renty rodzinnej nie stosuje się, przewidzianego w odrębnych przepisach, zawieszenia lub zmniejszenia tego świadczenia w razie osiągnięcia wynagrodzenia lub dochodu z tytułu wykonywania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. W tym wypadku renta rodzinna przysługuje małżonkowi funkcjonariusza bez względu na jego wiek i stan zdrowia.

Rozdział 4

Dodatki do emerytur i rent oraz zasiłek pogrzebowy

Art. 25. 1. Do emerytury lub renty przysługują dodatki:

- 1) rodzinny,
- 2) pielęgnacyjny,
- 3) dla sierot zupełnych,
- 4) kombatancki,
- 5) za tajne nauczanie.

2. Dodatek rodzinny przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o uposażeniu funkcjonariuszy.

3. Dodatek pielęgnacyjny i dodatek dla sierot zupełnych przysługują na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

4. Dodatek kombatancki przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

5. Dodatek za tajne nauczanie przysługuje na zasadach i w wysokości określonych w odrębnej ustawie.

6. Do emerytur i rent, poza dodatkami wymienionymi w ustawie, nie przysługują żadne inne dodatki, wzrosty ani zwiększenia.

Art. 26. Zasitek pogrzebowy przysługuje w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Dział III

INNE ŚWIADCZENIA I UPRAWNIENIA

Art. 27. Osobom uprawnionym do zaopatrzenia emerytalnego oraz członkom ich rodzin przysługuje prawo do świadczeń socjalnych w ramach tworzonego na ten cel funduszu socjalnego. Wysokość funduszu oraz zakres i zasady korzystania ze świadczeń określają odpowiednio, w drodze rozporządzenia, Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Sprawiedliwości.

Art. 28. 1. Osobom uprawnionym do policyjnego zaopatrzenia emerytalnego oraz członkom ich rodzin przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych, połączonych i rehabilitacyjnych oraz zaopatrzenia w protezy ortopedyczne i środki pomocnicze ze służby zdrowia podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych albo wojskowej lub społecznej służby zdrowia.

2. Zaopatrzenie w leki oraz w artykuły sanitarne przysługuje na zasadach i w zakresie określonych w odrębnej ustawie.

3. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb udzielania świadczeń, o których mowa w ust. 1.

Art. 29. 1. Funkcjonariusze zwolnieni ze służby, uprawnieni do policyjnej emerytury lub renty, mają prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiednio Ministra Spraw Wewnętrznych lub Ministra Sprawiedliwości albo podległych im organów, w rozmiarze przysługującym im w dniu zwolnienia ze służby. Do mieszkań tych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące lokali mieszkalnych dla funkcjonariuszy.

2. Prawo do lokalu mieszkalnego, określone w ust. 1, przysługuje również członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty policyjnej, oraz po zmarłych emerytach i rencistach.

3. Prawo do lokalu mieszkalnego, o którym mowa w ust. 1, przysługuje osobom wymienionym w ust. 2, do czasu przydzielenia zastępczego lokalu mieszkalnego, nie krócej jednak niż na czas posiadania uprawnień do policyjnej renty rodzinnej.

Art. 30. Emerytom i rencistom policyjnym zapewnia się pomoc w budownictwie mieszkaniowym na zasadach przewidzianych dla funkcjonariuszy.

Art. 31. Świadczenia i uprawnienia przewidziane w przepisach tego działu przysługują również osobom pobierającym emeryturę lub rentę na podstawie innych przepisów, jeżeli ustalono im prawo do emerytury lub renty przewidzianej w niniejszej ustawie.

Dział IV

USTALANIE PRAWA DO ZAOPATRZENIA EMERYTALNEGO

Art. 32. 1. Prawo do zaopatrzenia emerytalnego i wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia ustala w formie decyzji:

- 1) w stosunku do funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej oraz członków ich rodzin — organ emerytalny określony przez Ministra Spraw Wewnętrznych,
- 2) w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej i członków ich rodzin — organ emerytalny określony przez Ministra Sprawiedliwości.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, doręcza się zainteresowanemu na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem.

3. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego wszczyna się z urzędu lub na wniosek zainteresowanego; powinno ono być zakończone nie później niż w terminie 60 dni od dnia zgłoszenia wniosku albo powstania obowiązku wszczęcia postępowania z urzędu.

4. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje zainteresowanemu odwołanie do właściwego sądu, według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

5. Odwołanie do sądu przysługuje również w przypadku niewydania przez organ emerytalny decyzji w terminie określonym w ust. 3.

6. Jeżeli prawo do świadczenia pieniężnego zostało udowodnione, lecz wydanie decyzji ulega zwłoce z powodu niemożności ustalenia wysokości świadczenia lub innych okoliczności, organ emerytalny przyznaje osobie uprawnionej świadczenie w kwocie zaliczkowej.

Art. 33. Prawo do świadczeń pieniężnych z tytułu zaopatrzenia emerytalnego lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej albo z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w tej sprawie zostaną przedstawione nowe dowody lub ujawnione nowe okoliczności, które mają wpływ na prawo do świadczeń albo ich wysokość.

Art. 34. 1. W celu ustalenia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń pieniężnych z tytułu zaopatrzenia emerytalnego lub ich wysokość oraz na wypłatę albo wstrzymanie tych świadczeń organ emerytalny może:

- 1) wzywać i przesłuchiwać zainteresowanych, świadków oraz zwracać się do biegłych o wydanie opinii i do innych organów o dokonanie czynności związanych z toczącym się postępowaniem,
- 2) żądać od osób zgłaszających wnioski o świadczenia przedstawiania dowodów uzasadniających prawo do świadczeń i ich wysokość,
- 3) żądać od osób uprawnionych do świadczeń przedstawiania dowodów uzasadniających dalsze istnienie prawa do tych świadczeń oraz zawiadamiania o okolicznościach mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość albo na wstrzymanie wypłaty tych świadczeń,
- 4) kierować osoby wymienione w pkt 2 i 3 do komisji lekarskich w celu stwierdzenia stopnia ich zdolności do pracy i służby oraz konieczności zapewnienia opieki innej osoby, a w sprawach rent rodzinnych — odpowiednio do komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane uczynić zadość żądaniu organu emerytalnego przez zgłoszenie się na wezwanie, złożenie zeznań, przedstawienie wymaganych dowodów lub poddanie się badaniom lekarskim.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 pkt 4, bez uzasadnionej przyczyny nie uczyni zadość żądaniu organu emerytalnego, organ ten wydaje decyzję na podstawie zebranych dowodów.

Art. 35. 1. Jeżeli wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez organ podległy odpowiednio Ministrom Spraw Wewnętrznych lub Sprawiedliwości obowiązków wynikających z ustawy osoba uprawniona do świadczeń poniosła szkodę, organ ten jest obowiązany do jej naprawienia stosownie do przepisów prawa cywilnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli emeryt albo rencista udaremnia lub utrudnia przeprowadzenie postępowania określonego w ustawie.

Art. 36. Organy administracji państwowej i samorządu terytorialnego, a także zakłady pracy są obowiązane udzielać organom emerytalnym pomocy i informacji w sprawach świadczeń przewidzianych w ustawie oraz wydawać bezpłatnie, na ich żądanie lub na wniosek osób zainteresowanych, wszelkie dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości.

Art. 37. W sprawach świadczeń przewidzianych w ustawie osoby zainteresowane i organy emerytalne są zwolnione od wszelkich opłat.

Art. 38. Ministrowie Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady postępowania i właściwość organów w sprawach zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy oraz uprawnionych członków ich rodzin.

Dział V

USTANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ ORAZ OGRANICZANIE ICH WYPŁATY

Art. 39. 1. Prawo do świadczeń ustaje:

- 1) gdy przestanie istnieć którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania prawa do świadczeń,
- 2) w razie ponownego powołania albo przyjęcia emeryta lub rencisty do służby wojskowej lub służby w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i w Służbie Więziennej,
- 3) jeżeli osoba pobierająca świadczenie uzależnione od inwalidztwa lub niezdolności do pracy, pomimo skierowania na badania lekarskie, nie poddała się tym badaniom bez uzasadnionej przyczyny,
- 4) w razie śmierci osoby uprawnionej.

2. Prawo do renty rodzinnej po zaginionym funkcjonariuszu ustaje z upływem terminu, w którym może nastąpić uznanie funkcjonariusza za zmarłego. Po uznaniu funkcjonariusza za zmarłego sprawa renty rodzinnej podlega ponownemu rozpoznaniu.

Art. 40. W razie ustania prawa do renty inwalidzkiej z powodu ustania inwalidztwa albo do renty rodzinnej z powodu ustania niezdolności do pracy, prawo do tych rent powstaje ponownie, jeżeli ponowne inwalidztwo lub niezdolność do pracy, z zastrzeżeniem art. 19 pkt 2 i 3 oraz art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3, powstało wskutek pogorszenia się stanu zdrowia w następstwie urazów lub chorób, które poprzednio uzasadniały prawo do renty.

Art. 41. Jeżeli osoba pobierająca emeryturę lub rentę inwalidzką osiąga wynagrodzenie lub dochód z tytułu pracy w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, który łącznie z emeryturą lub rentą, bez uwzględnienia dodatków, o których mowa w art. 25 ust. 1, przekracza w danym roku w stosunku miesięcznym kwotę podstawy wymiaru emerytury lub renty, świadczenie ogranicza się o kwotę tego przekroczenia, jednakże nie więcej niż o 25% kwoty tego świadczenia bez dodatków.

DZIAŁ VI

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ

Art. 42. 1. Emeryturę lub rentę wraz z dodatkami, o których mowa w art. 25 ust. 1, wypłaca się:

- 1) za okres od dnia powstania prawa do zaopatrzenia emerytalnego, jeżeli zostało ono ustalone z urzędu,
- 2) za okres od dnia powstania prawa do zaopatrzenia emerytalnego, nie dłuższy jednak niż trzy miesiące kalendarzowe poprzedzające miesiąc, w którym złożono wniosek określony w art. 32 ust. 3, jeżeli prawo do tego zaopatrzenia zostało ustalone na wniosek zainteresowanego.

2. Emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków nie wypłaca się za okres, za który funkcjonariusz otrzymał uposażenie lub świadczenie pieniężne przysługujące po zwolnieniu ze służby, określone odpowiednio w ustawach o Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, chyba że emerytura lub renta byłaby korzystniejsza. W tym przypadku organ emerytalny potrąca z należnej emerytury lub renty inwalidzkiej oraz dodatków kwoty wypłacone z tytułu uposażenia lub świadczenia pieniężnego przysługującego po zwolnieniu ze służby.

Art. 43. W razie zbiegu prawa do emerytury i renty przewidzianej w ustawie, osobie uprawnionej wypłaca się świadczenie wyższe lub przez nią wybrane.

Art. 44. 1. Emerytury i renty wraz z dodatkami, o których mowa w art. 25 ust. 1, wypłacają organy emerytalne, określone w art. 32 ust. 1, z zastrzeżeniem art. 57. Wypłaty dokonuje się miesięcznie w dniu ustalonym jako termin płatności:

- 1) na wniosek osoby uprawnionej na jej rachunek w banku,
- 2) do rąk osoby uprawnionej za pośrednictwem:
 - a) poczty,
 - b) innych osób prawnych upoważnionych do prowadzenia działalności w zakresie doręczania świadczeń.

2. Zasiłek pogrzebowy organ emerytalny wypłaca niezwłocznie po jego przyznaniu.

3. Wydatki na świadczenia pieniężne wraz z odsetkami za opóźnienia w wypłacie świadczeń, koszty obsługi i przekazywania świadczeń oraz inne świadczenia przewidziane w ustawie pokrywa się z budżetu państwa w części dotyczącej odpowiednio Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Art. 45. 1. Wypłatę emerytury lub renty albo dodatków wstrzymuje się, jeżeli:

- 1) powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa,
- 2) okaże się, że:
 - a) wskutek zbiegu prawa do świadczeń osobie uprawnionej przysługuje świadczenie wyższe lub przez nią wybrane,

b) świadczenia nie mogą być doręczone z przyczyn niezależnych od organu emerytalnego.

2. Wstrzymanie wypłaty świadczeń pieniężnych następuje poczynając od miesiąca:

- 1) przypadającego po miesiącu, w którym organ emerytalny wydał decyzję w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a),
- 2) za który przysługiwało świadczenie nie doręczone w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b).

3. Przepis ust. 2 pkt 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zmniejszenie wysokości świadczeń.

Art. 46. 1. W razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczeń, wypłatę wznowia się od miesiąca, w którym ustała ta przyczyna, jednak za okres nie dłuższy niż trzy miesiące kalendarzowe wstecz od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem przepisu ust. 2.

2. Jeżeli wstrzymanie wypłaty świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu emerytalnego, wypłatę wznowia się poczynając od miesiąca, w którym ją wstrzymano, jednak za okres nie dłuższy niż trzy lata wstecz, licząc od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości, z tym że w przypadku wznowienia postępowania albo wskutek rewizji nadzwyczajnej okres trzech miesięcy lub trzech lat liczy się od miesiąca, w którym wniesiono wniosek o wznowienie postępowania lub o złożenie rewizji nadzwyczajnej.

Art. 47. 1. W razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia pieniężne, świadczenia należne jej do dnia śmierci przysługują, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, małżonkowi i dzieciom, a w razie ich braku — kolejno: wnukom, rodzicom, dziadkom i rodzeństwu. Osoby te mają prawo do udziału w nie ukończonym postępowaniu prowadzonym dalej w sprawie tych świadczeń.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, wypłaca się:

- 1) małżonkowi lub dzieciom osoby, która zgłosiła wniosek, zamieszkałym z nią w dniu jej śmierci,
- 2) małżonkowi lub dzieciom nie spełniającym warunku określonego w pkt 1 albo innym członkom rodziny, o których mowa w ust. 1, jeżeli pozostawali na utrzymaniu osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia, lub osoba ta pozostawała na ich utrzymaniu.

3. Prawo do świadczeń określonych w ust. 1 ustaje w ciągu 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia te przysługiwały, chyba że osoba, o której mowa w ust. 1, wystąpi z wnioskiem o dalsze prowadzenie postępowania.

Art. 48. 1. Osoba uprawniona do zaopatrzenia emerytalnego jest obowiązana zawiadomić właściwy organ emerytalny o podjęciu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo pozarolniczej działalności gospodarczej, o wysokości osiąganego wynagrodzenia lub dochodu, o którym mowa w art. 41, oraz o każdorazowej podwyżce wysokości wynagrodzenia lub dochodu ponad kwotę określoną w tym artykule i innych okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo ograniczenie ich wysokości.

2. Obowiązki określone w ust. 1 spoczywają odpowiednio na zakładzie pracy.

3. Urząd skarbowy jest obowiązany zawiadomić właściwy organ emerytalny o podjęciu przez emeryta lub rencistę

działalności gospodarczej oraz o wysokości dochodu osiąganego z tytułu tej działalności.

Dział VII

ZWROT ŚWIADCZEŃ NIENALEŻNYCH, POTRĄCENIA I EGZEKUCJA ZE ŚWIADCZEŃ

Art. 49. 1. Osoby, które pobierały świadczenia pieniężne pomimo istnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo ograniczenie ich wysokości, są obowiązane do zwrotu nienależnych im świadczeń, jeżeli były pouczone w formie pisemnej przez organ emerytalny o obowiązku zawiadomienia o tych okolicznościach.

2. Osoba, która pobierała świadczenia pieniężne ustalone i wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub dokumentów albo w innych wypadkach świadomego wprowadzenia w błąd, jest obowiązana do zwrotu nienależnych jej świadczeń.

3. Nie można żądać zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła właściwy organ emerytalny o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo ograniczenie ich wysokości, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane; w pozostałych przypadkach — za okres dłuższy niż trzy lata od daty wydania decyzji.

4. Organ emerytalny może odstąpić od żądania zwrotu nienależnie pobieranych świadczeń w całości lub w części, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności.

Art. 50. Organ emerytalny dokonuje potrąceń ze świadczeń pieniężnych w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 51. Ze świadczeń pieniężnych prowadzi się egzekucję w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Dział VIII

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH

Art. 52. W ustawie z dnia 10 grudnia 1959 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 1984 r. Nr 29, poz. 149, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 105, poz. 453 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. Funkcjonariusze i członkowie ich rodzin mają prawo do świadczeń emerytalnych i rentowych według zasad i na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.”;

2) art. 96 otrzymuje brzmienie:

„Art. 96. Sprawy zastrzeżone do właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych w ustawie z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej (Dz. U. Nr 53, poz. 345, z 1983 r. Nr 16, poz. 79, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i Nr 38, poz. 181 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 192) należą — w odniesieniu do funkcyjona-

riuszy Służby Więziennej i członków ich rodzin — do właściwości Ministra Sprawiedliwości.”

Art. 53. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 69 w ust. 4, w art. 75 w ust. 3, w art. 76 w ust. 3 i w art. 98 po wyrazach „funkcjonariuszy Policji” stawia się przecinek, a wyrazy „oraz ich rodzin” zastępuje się wyrazami „Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”;
- 2) skreśla się art. 130.

Art. 54. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. Nr 30, poz. 180, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 56 w ust. 4, w art. 62 w ust. 3, w art. 63 w ust. 3 i w art. 85 po wyrazach „funkcjonariuszy Policji” stawia się przecinek, a wyrazy „oraz ich rodzin” zastępuje się wyrazami „Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”;
- 2) skreśla się art. 116.

Art. 55. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. Nr 78, poz. 462, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, z 1992 r. Nr 54, poz. 254 oraz z 1993 r. Nr 12, poz. 52) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 74:
 - a) w ust. 2 wyrazy „półtora roku wysługi” zastępuje się wyrazami „półtora roku służby”;
 - b) w ust. 5 po wyrazach „funkcjonariuszy Policji” stawia się przecinek, a wyrazy „oraz ich rodzin” zastępuje się wyrazami „Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”;
- 2) w art. 79 w ust. 3, w art. 80 w ust. 3 i w art. 102 po wyrazach „funkcjonariuszy Policji” stawia się przecinek, a wyrazy „oraz ich rodzin” zastępuje się wyrazami „Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”;
- 3) skreśla się art. 133;
- 4) w art. 151 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Okresu pracy zaliczonego do wysługi lat w Straży Granicznej, o którym mowa w ust. 5, nie traktuje się na równi ze służbą dla celów emerytalnych.”;
- 5) w art. 154:
 - a) w ust. 2 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się wyrazy „z tym że przewidziane w nich kompetencje wojskowych organów kwaterunkowych przysługują odpowiednio organom, o których mowa w art. 94.”;
 - b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio po przejściu funkcjonariusza na policyjną emeryturę lub rentę, a także do członków rodziny uprawnionych do policyjnej renty rodzinnej.”

Art. 56. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 400 oraz z 1992 r. Nr 21, poz. 86 i Nr 54, poz. 254) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 60 w ust. 1 i 4, w art. 66 w ust. 2 i w art. 84 po wyrazach „funkcjonariuszy Policji” stawia się przecinek, a wyrazy „oraz ich rodzin” zastępuje się wyrazami „Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”;
- 2) w art. 129 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do ciągłości służby, o której mowa w ust. 2, zalicza się okresy nauki w szkołach pożarniczych.”

Dział IX

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Art. 57. 1. Świadczenia pieniężne przewidziane w ustawie dla funkcjonariuszy i ich rodzin wypłaca właściwy do spraw rent organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie decyzji wydanych przez organy emerytalne, o których mowa w art. 32 ust. 1.

2. Organy emerytalne, określone w art. 32 ust. 1, podejماً, nie później niż od dnia 1 stycznia 1995 r., wypłatę świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie dla funkcjonariuszy i ich rodzin.

Art. 58. 1. Osobom, którym w dniu wejścia w życie ustawy przysługują emerytury i renty na podstawie przepisów dotychczasowych, wysokość tych świadczeń ustala się na nowo z urzędu, według zasad określonych w ustawie, z tym że:

- 1) emerytury i renty, do których prawo ustalono na podstawie przepisów dotychczasowych, stają się emeryturami i rentami w rozumieniu ustawy,
- 2) wysługa emerytalna funkcjonariuszy, zwolnionych ze służby do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, podlega zachowaniu i traktuje się ją jako okres służby, z zastrzeżeniem przepisu art. 13 ust. 2,
- 3) dotychczasowa podstawa wymiaru świadczeń pieniężnych podlega przeliczeniu na stawki uposażenia obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy w następujący sposób:
 - a) stawki uposażenia zasadniczego oraz dodatku za stopień z dnia zwolnienia ze służby funkcjonariusza zastępuje się stawkami uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień z dnia wejścia w życie ustawy,
 - b) ustala się wskaźnik relacji: sumy miesięcznej kwoty dodatków o charakterze stałym (z wyjątkiem dodatku za stopień) i miesięcznej równowartości nagrody rocznej do uposażenia zasadniczego i dodatku za stopień z dnia zwolnienia ze służby; wskaźnik ten wyraża się w procentach z zaokrągleniem do setnych części procentu; do ustalenia powyższego wskaźnika przyjmuje się dodatki o charakterze stałym, które stosownie do przepisów o uposażeniu funkcjonariuszy obowiązują w dniu wejścia w życie ustawy,
 - c) odtworzoną kwotę dodatków o charakterze stałym, nagrody rocznej lub premii oblicza się mnożąc przeliczone na dzień wejścia w życie ustawy uposażenie zasadnicze i dodatek za stopień przez wskaźnik wysokości dodatków,
- 4) nie uwzględnia się podwyższeń, o których mowa w art. 15 ust. 2 i 3.

2. Emerytury i renty w wysokości ustalonej stosownie do ust. 1 przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu wejścia w życie ustawy. Realizacja podwyżki następuje nie później niż w ciągu 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Jeżeli kwota emerytury lub renty, ustalona w myśl ust. 1 i 2, byłaby niższa od kwoty świadczenia przysługującego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy, zachowuje się świadczenie w dotychczasowej wysokości do czasu, gdy jego wymiar, ustalony w myśl tych przepisów, przekroczy kwotę dotychczasowego świadczenia, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

4. Przy ustalaniu wysokości świadczenia uwzględnia się kwotę świadczenia ze wszystkimi wzrostami i dodatkami, z wyłączeniem dodatków określonych w art. 25 ust. 1.

5. Emerytury i renty, o których mowa w ust. 1, podlegają waloryzacji na zasadach określonych w ustawie.

6. Jeżeli po dniu wejścia w życie ustawy zostanie zgłoszony wniosek o doliczenie nie uwzględnionych dotychczas w wymiarze emerytury okresów składkowych lub nieskładkowych, do ustalenia wysokości emerytury stosuje się przepisy art. 14 i art. 15 ust. 1.

7. Ministrowie Spraw Wewnętrznych oraz Sprawiedliwości, każdy w zakresie swojego działania, określają, w drodze zarządzenia, szczegółowe zasady przeliczenia uposażenia.

Art. 59. Osobom, które w związku z art. 13 ust. 2 utraciły prawo do emerytury przewidzianej w ustawie i nie spełniają warunków do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie innych przepisów — przysługuje świadczenie w wysokości najniższej emerytury, wypłacanej przez organ emerytalny właściwy według niniejszej ustawy.

Art. 60. Emerytury i renty osób, których świadczenia zostały zrewaloryzowane na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1990 r. o rewaloryzacji emerytur i rent dla osób, które ukończyły 80 lat, oraz o zmianie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 92, poz. 540), podlegają obliczeniu na nowo w wysokości i według zasad określonych w art. 58 ustawy.

Art. 61. 1. Funkcjonariuszom zwolnionym z Policji państwowej podstawę wymiaru świadczenia ustala się przyjmując przeciętne uposażenie funkcjonariusza przysługujące na stanowisku porównywalnym do stanowiska zajmowanego w dniu zwolnienia ze służby. Przepis art. 5 oraz przeliczenie, o którym mowa w art. 58 ust. 1, stosuje się odpowiednio.

2. Członkom Korpusu Technicznego Pożarnictwa i funkcjonariuszom pożarnictwa zatrudnionym lub pełniącym służbę w zawodowych jednostkach ochrony przeciwpożarowej podstawę wymiaru świadczenia ustala się przyjmując uposażenie funkcjonariusza przysługujące na stanowisku porównywalnym do stanowiska zajmowanego w dniu zwolnienia ze służby. Przepis art. 5 oraz przeliczenie, o którym mowa w art. 58 ust. 1, stosuje się odpowiednio.

3. W stosunku do funkcjonariuszy, którzy w dniu wejścia w życie ustawy pozostają w służbie i spełniają na podstawie dotychczasowych przepisów warunki do ustalenia emerytury policyjnej — w zakresie wysługi emerytalnej stosuje się przepisy art. 58 ust. 1 pkt 2.

4. Funkcjonariusze inni niż wymienieni w ust. 1, zwolnieni ze służby przed dniem wejścia w życie ustawy, którym na podstawie dotychczasowych przepisów prawo do zaopatrzenia emerytalnego nie przysługiwało, prawa tego nie nabywają również na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 62. Uznaje się ustalenia zawarte w orzeczeniach komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w stosunku do funkcjonariuszy wymienionych w art. 13 ust. 1 pkt 4, odnosząc je odpowiednio do jednej z grup inwalidzkich wymienionych w art. 20 ust. 1.

Art. 63. Osobom uprawnionym do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy, przebywającym na stałe za granicą, przekazuje się świadczenia pieniężne do państw, z którymi zostały zawarte umowy międzynarodowe o wzajemnym przekazywaniu pracowniczych świadczeń emerytalno-rentowych.

Art. 64. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą.

Art. 65. Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i Nr 38, poz. 181, z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206 i Nr 92, poz. 540 oraz z 1992 r. Nr 54, poz. 254).

Art. 66. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 41, art. 44 ust. 3 i art. 48, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*